DOI 10.11603/2411-1597.2026.1.16289
УДК 378.147:616.07:811.111

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ МЕДСЕСТРИНСТВА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ

В. В. Чорна, Л. М. Матусевич, С. І. Тихолаз, Е. О. Манджос, Г. Т. Михайлюк

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, Вінниця, Україна

Вступ. Медичні сестри є ключовою ланкою системи охорони здоров'я, без якої не можливі ефективне формування, підтримання, збереження та відновлення здоров'я населення. За сучасних умов розвитку медичної науки та реформування системи охорони здоров'я особливої ваги набуває якісна професійна підготовка медичних сестер, що передбачає не лише формування практичних навичок, а й ґрунтовну термінологічну компетентність. Латинська мова є фундаментом медичної термінології та слугує універсальним засобом фахової комунікації в медицині, що підтверджують праці багатьох науковців.

Мета роботи – дослідити роль латинської мови у процесі підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І5 «Медсестринство», спеціалізацією І5.01 «Медсестринство» шляхом запровадження науково обґрунтованої, економічно вигідної, професійно-орієнтованої та ефективної моделі навчання в умовах єдиного медичного і соціального простору між закладами вищої освіти й охорони здоров'я, соціальними установами.

Основна частина. Дослідження проводили на підставі вивчення вітчизняних та зарубіжних наукових праць з використанням баз даних PubMed і Google Scholar за період 2014–2025 рр., бібліосемантичного, аналітичного, систематичного методів. Воно показало, що вивчення латинської мови є важливим елементом професійної підготовки бакалаврів медсестринства в медичних закладах вищої освіти, сприяє формуванню термінологічної компетентності, підвищенню точності виконання клінічних процедур, розвитку логічного та клінічного мислення, а також забезпечує ефективну комунікацію в мультидисциплінарній медичній команді.

Висновки. Дослідження ролі латинської мови у професійній підготовці медичних сестер є не лише актуальним, а й стратегічно важливим напрямом сучасної медсестринської освіти, оскільки сприяє формуванню професійної мовленнєвої компетентності, розвитку клінічного мислення, підвищенню конкурентоспроможності випускників на європейському ринку праці та загальному підвищенню якості медсестринської освіти і професійної діяльності загалом.

Ключові слова: медсестринство; медичні заклади вищої освіти; бакалаври; латинська мова та медична термінологія; професійна підготовка; термінологічна мовленнєва компетентність; фахова комунікація.

THE ROLE OF LATIN LANGUAGE IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF BACHELORS OF NURSING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: A CONTEMPORARY ASPECT

V. V. Chorna, L. M. Matusevych, S. I. Tykholaz, E. O. Manzhos, G. T. Mykhailiuk

National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine

Introduction. Nurses are a key link in the healthcare system, without which it would be impossible to effectively establish, maintain, preserve and restore the health of the population. In the current context of medical science development and healthcare system reform, high-quality professional training of nurses is of particular importance, as it involves not only the development of practical skills but also thorough terminological competence. Latin language is the foundation of medical terminology and serves as a universal means of professional communication in medicine, as confirmed by the works of many scientists.

The aim of the work – to study the role of Latin language in the process of training specialists of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty I5 'Nursing', specialisation I5.01 'Nursing' by introducing a scientifically sound, cost-effective, professionally oriented and effective model of training in a unified medical and social space between higher education and healthcare institutions, social institutions.

The main part. The study was conducted based on the analysis of domestic and foreign scientific works using the PubMed and Google Scholar databases for the period 2014-2025, as well as bibliosemantic, analytical, and systematic methods. The study showed that learning Latin language is an important element of professional

© В. В. Чорна, Л. М. Матусевич, С. І. Тихолаз, Е. О. Манжос, Г. Т. Михайлюк, 2026

training for bachelor's degree students in nursing at higher education medical institutions. It contributes to the formation of terminological competence, increases the accuracy of clinical procedures, develops logical and clinical thinking, and ensures effective communication in a multidisciplinary medical team.

Conclusions. Research into the role of Latin in the professional training of nurses is not only relevant but also strategically important for contemporary nursing education, as it contributes to the formation of professional language competence, the development of clinical thinking, the competitiveness of graduates in the European labour market, and the overall improvement of the quality of nursing education and professional activity in general.

Keywords: nursing; higher education medical institutions; bachelors; Latin language and medical terminology; professional training; terminological linguistic competence; professional communication.

Вступ. Медичні сестри є ключовою ланкою системи охорони здоров'я, без якої не можливі ефективне формування, підтримання, збереження та відновлення здоров'я населення. За умов сучасних викликів, що постають перед суспільством і системою охорони здоров'я України, Міністерство охорони здоров'я ініціювало реформування сестринської справи з метою приведення її у відповідність до міжнародних стандартів і практик. Медичні сестри нової формації повинні володіти високим рівнем професійної підготовки, забезпечувати кваліфікований догляд за пацієнтами, ефективно застосовувати сучасні методи реанімації та надання екстреної медичної допомоги, а також досконало знати і впроваджувати локальні протоколи, стандарти виконання основних сестринських маніпуляцій та процедур [1].

Крім клінічних навичок, медичні сестри бакалаврського рівня повинні бути компетентними в питаннях управління і менеджменту в медичній практиці, здатними приймати обґрунтовані самостійні рішення на основі високопрофесійних знань, аналітичного мислення та практичного досвіду. Медичні заклади вищої освіти відіграють вирішальну роль у підготовці таких фахівців, забезпечуючи студентів комплексом знань, практичних навичок і професійних компетентностей, необхідних для ефективної та безпечної роботи в галузі медсестринства [2].

Освітній процес у медичних університетах організовують з урахуванням сучасних наукових досліджень та найкращих практик, що дозволяє інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками. Особливе значення має побудова послідовної системи рівнів та циклів освітніх послуг, яка передбачає поступове нарощування компетентностей студента від базового до професійного рівня, забезпечуючи формування цілісної професійної компетентності медичної сестри [3].

Документальною основою підготовки фахівців є Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», а також нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України. Ці документи визначають правові, організаційні та методичні засади підготовки медичних сестер, формують рамкові вимоги до освітніх програм, стандартів навчання та оцінювання результатів.

За сучасних умов інтеграції української системи медичної освіти в європейський та світовий освітній простір ці нормативно-правові документи набувають додаткової значущості. Вони не лише регламентують внутрішні стандарти підготовки фахівців, а й забезпечують відповідність національної системи освіти міжнародним критеріям, зокрема вимогам Європейської рамки кваліфікацій (EQF) та рекомендаціям Всесвітньої організації охорони здоров'я (WHO) [4].

Роль документальної бази в контексті євроінтеграції полягає в тому, що вона створює правові та методичні умови для гармонізації освітніх програм, уніфікації професійних компетентностей медичних сестер, стандартизації навчальних планів та процедур оцінювання знань і навичок. Це, у свою чергу, забезпечує академічну мобільність студентів, можливість участі в міжнародних програмах обміну, стажуваннях, наукових проєктах, сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників на європейському та світовому ринку праці [5].

Нормативно-правові документи і законодавча база України є не лише внутрішніми регуляторами освітнього процесу, а й стратегічним інструментом євроінтеграції, що дозволяє забезпечити високий рівень підготовки медичних сестер, їх професійну відповідність сучасним міжнародним стандартам та інтеграцію в глобальний медичний простір [6, 7].

Медичні сестри відіграють критично важливу роль у наданні безпечної та якісної медичної допомоги пацієнтам. Вони відповідають за точне

виконання лікарських призначень, контроль за станом пацієнтів, своєчасне виявлення побічних ефектів та ускладнень, а також за координацію міждисциплінарної взаємодії в медичному закладі. Такий комплекс обов'язків вимагає від бакалаврів медсестринства високого рівня клінічної компетентності, професійної відповідальності та готовності до оперативного прийняття рішень у складних клінічних ситуаціях [8].

Концепція сучасного медсестринства в закладах вищої освіти обґрунтовується необхідністю забезпечення ефективності, безпеки та високої якості медичної допомоги, підтримки пацієнтів та громадського здоров'я, а також підвищення професійних стандартів у сфері охорони здоров'я. Підготовка бакалаврів медсестринства базується на вимогах Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство» [9].

Мета роботи – дослідити роль латинської мови у процесі підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І5 «Медсестринство», спеціалізацією І5.01 «Медсестринство» шляхом запровадження науково обґрунтованої, економічно вигідної, професійно-орієнтованої та ефективної моделі навчання в умовах єдиного медичного і соціального простору між закладами вищої освіти й охорони здоров'я, соціальними установами.

Основна частина. За сучасних умов розвитку медичної науки та реформування системи охорони здоров'я особливої ваги набуває якісна професійна підготовка медичних сестер, що передбачає не лише формування практичних навичок, а й ґрунтовну термінологічну компетентність. Латинська мова є фундаментом медичної термінології та слугує універсальним засобом фахової комунікації в медицині, що підтверджують праці багатьох науковців. Знання латинської мови сприяє усвідомленому засвоєнню анатомічної, клінічної і фармацевтичної термінології, що є необхідним для безпечної та ефективної медсестринської практики [10].

Сучасні наукові дослідження та освітні аналітичні звіти переконливо свідчать про те, що володіння латинською медичною термінологією є важливою складовою професійної компетентності медичної сестри. Єдина термінологічна база, основана на латинській мові, забезпечує точність та однозначність фахової комунікації між членами мультидисциплінарної медичної команди, зменшує ризик семантичних помилок під час передачі клінічної інформації і сприяє коректному веденню медичної документації відповідно до міжнародних стандартів [11].

Окрім комунікативної функції, латинська мова відіграє важливу когнітивну роль у формуванні клінічного мислення. Знання структурних принципів латинської термінології дозволяє медичним сестрам усвідомлено аналізувати назви захворювань, анатомічних утворів, діагностичних і лікувальних процедур, а також лікарських засобів, що є особливо актуальним за умов широкого впровадження міжнародних клінічних протоколів та електронних систем охорони здоров'я [12].

За умов інтеграції української медсестринської освіти в європейський і світовий освітній простір, гармонізації освітніх стандартів відповідно до вимог Європейської рамки кваліфікацій (EQF) та рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я особливої актуальності набуває проблема уніфікованої і стандартизованої термінологічної підготовки медичних сестер.

Латинська мова, будучи історично сформованою основою міжнародної медичної номенклатури, забезпечує єдність професійної мови, точність клінічної комунікації і коректне використання медичної документації, що є критично важливим за умов академічної мобільності, міжнародної співпраці та впровадження доказової медицини [13].

Сучасна медсестринська практика характеризується зростанням обсягу спеціалізованої інформації, активним використанням міжнародних протоколів лікування, фармакологічних довідників і електронних медичних систем, в яких латинська термінологія залишається базовою. Недостатній рівень володіння латинською мовою може призводити до помилок у тлумаченні медичних термінів, призначень лікарських засобів і виконанні клінічних процедур, що безпосередньо впливає на безпеку пацієнтів та якість медичної допомоги [14].

У ході дослідження встановлено, що вивчення латинської мови є суттєвим чинником формування професійної компетентності майбутніх медичних сестер та має багатовимірний вплив на якість їх підготовки. Отримані результати засвідчують, що студенти, які опанували базові принципи латинської медичної термінології, демонструють вищий рівень розуміння анатомо-фізіологічних, клінічних і фармакологічних дисциплін порівняно з тими, в кого термінологічна підготовка є фрагментарною або

недостатньою. Це підтверджує тезу про інтегративну роль латинської мови в системі медсестринської освіти [15, 16].

Аналіз результатів навчальної діяльності показав, що систематичне використання латинських термінів у процесі викладання фахових дисциплін сприяє кращому засвоєнню медичної номенклатури, зменшенню кількості помилок у тлумаченні діагнозів, назв захворювань, маніпуляцій та лікарських засобів. Особливо помітним є позитивний вплив знань латинської мови на навички роботи з медичною документацією, де точність формулювань має принципове значення для забезпечення наступності лікувального процесу та міжпрофесійної взаємодії [17].

Отримані дані узгоджуються з результатами сучасних педагогічних і медичних досліджень, які розглядають латинську мову не лише як інструмент термінологічної підготовки, а й як засіб розвитку клінічного та логічного мислення. Знання словотворчих елементів, префіксів, суфіксів і коренів латинського походження дозволяє майбутнім медичним сестрам усвідомлено аналізувати нові терміни, що особливо актуально за умов постійного оновлення міжнародних клінічних протоколів і впровадження інноваційних медичних технологій [18, 19].

У процесі обговорення результатів необхідно відзначити, що латинська мова сприяє підвищенню рівня професійної комунікації в мультидисциплінарній медичній команді. Уніфікована термінологічна база забезпечує однозначність передачі клінічної інформації між лікарями, медичними сестрами, фармацевтами та іншими фахівцями, що знижує ризик допущення професійних помилок і підвищує безпеку пацієнтів. Це набуває особливої ваги за умов цифровізації охорони здоров'я та використання електронних медичних систем, де латинська термінологія залишається стандартизованою мовною основою [20].

Водночас результати дослідження свідчать про доцільність перегляду підходів до викладання латинської мови в медсестринській освіті. Ефективнішими є інтегровані та практико-орієнтовані методи навчання, що поєднують вивчення латинської термінології з клінічними прикладами, аналізом медичної документації та міждисциплінарними завданнями. Такий підхід сприяє підвищенню мотивації студентів і формуванню стійких професійних навичок.

Професійна підготовка медичних сестер у сучасному медичному університеті характеризується зростанням вимог до рівня теоретичної підготовки, аналітичного мислення та професійної автономії майбутніх фахівців. У цьому контексті латинська мова посідає особливе місце, оскільки є історично сформованою основою медичної термінології та універсальним інструментом фахової комунікації в медицині.

Медична термінологія, яку використовують в анатомії, клінічних дисциплінах, фармакології та медичній документації, переважно базується на латинських і греко-латинських елементах. Саме тому опанування латинської мови є не ізольованим мовним компонентом, а інтегрованою складовою фундаментальної медичної освіти. Для студентів-бакалаврів медсестринства це має особливе значення, оскільки бакалаврат – базовий рівень формування професійної ідентичності та ключових компетентностей майбутньої медичної сестри, якому сприяє дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією».

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 р. № 1344) та змін до нього (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.07.2024 р. № 973) та згідно з освітньо-професійною програмою «Медсестринство», під час вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні набути низку компетентностей: *інтегральну* (розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідної науки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях); з*агальні* (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; застосування знань у практичних ситуаціях; знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; спілкування державною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії); *фахові, або спеціальні* (здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності, обмеження можливості повноцінної життєдіяльності й визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах, здатність орієнтуватися у визначенні групо-

вої належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки) [21].

Відповідно до освітньо-професійної програми «Медсестринство», інтегративними кінцевими програмними результатами навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією», є такі: використовуючи принципи медсестринської етики і деонтології, опановуючи принципи побудови анатомічної, клінічної та фармацевтичної термінології, що дозволяє розуміти і коректно застосовувати професійні медичні терміни, виписувати, зберігати та використовувати фармакологічні засоби, належно вести відповідну медичну документацію, правильно оформлювати рецепти, діагнози, медичні записи і наукові тексти відповідно до загальноприйнятих стандартів, спрощує вивчення анатомії, фізіології, патофізіології, фармакології та клінічних дисциплін, слугує універсальною мовою медицини, забезпечуючи стандартизацію термінів у міжнародному науковому і практичному середовищі [22].

На відміну від фахової передвищої освіти, підготовка медичних сестер у медичному університеті орієнтована на компетентнісний підхід, що передбачає не лише виконання алгоритмів сестринського догляду, а й здатність до клінічного аналізу, прийняття рішень у межах професійної відповідальності та ефективної міжпрофесійної взаємодії.

Латинська мова в цьому контексті виконує декілька ключових функцій:

– освітню, забезпечуючи усвідомлене засвоєння медичної термінології;

– когнітивну, сприяючи розвитку логічного та клінічного мислення;

– комунікативну, формуючи єдину мову професійного спілкування;

– практичну, знижуючи ризик помилок у клінічній діяльності [23, 24].

Для студентів – бакалаврів медсестринства латинська мова важлива не лише на етапі навчання, але й у подальшій професійній діяльності, де медичні сестри дедалі частіше стають активними суб'єктами лікувального процесу [25].

Одним із найважливіших результатів вивчення латинської мови є формування здатності до логічного аналізу медичних термінів. Структурне розуміння латинських коренів, суфіксів і префіксів дозволяє студентам не лише запам'ятовувати терміни, а й інтерпретувати їх зміст, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між патологічними процесами та клінічними проявами [26].

Для майбутніх медичних сестер це має принципове значення, оскільки:

– значна частина клінічної інформації подається в скороченій або термінологічно насиченій формі;

– у практиці часто виникає необхідність швидкої інтерпретації нових або малознайомих термінів;

– правильне розуміння медичних назв безпосередньо впливає на якість виконання лікарських призначень.

Отже, латинська мова – засіб розвитку клінічного мислення, що є ключовою компетентністю бакалавра медсестринства [27].

У сучасній системі охорони здоров'я питання безпеки пацієнтів є пріоритетним. Медичні помилки, пов'язані, зокрема, з неправильним тлумаченням медичної термінології, залишаються серйозною проблемою клінічної практики. Володіння латинською мовою дозволяє знизити ризик допущення таких помилок, особливо у сфері медикаментозної терапії [25, 28].

Майбутні медичні сестри-бакалаври повинні чітко орієнтуватися в:

– латинських назвах лікарських засобів;

– фармакологічних термінах;

– стандартних медичних скороченнях;

– формулюваннях лікарських призначень.

Недостатній рівень термінологічної підготовки може призводити до помилок у дозуванні, неправильного виконання процедур і порушення стандартів лікування. Саме тому вивчення латинської мови є важливою складовою забезпечення якості та безпеки медсестринської допомоги [29].

Сучасна медицина функціонує в межах мультидисциплінарної команди, в якій ефективна комунікація між лікарями, медичними сестрами, фармацевтами та іншими фахівцями є критично важливою. Латинська мова забезпечує уніфіковану термінологічну основу, що дозволяє уникнути двозначності та непорозумінь у професійному спілкуванні.

Для здобувачів освіти – бакалаврів медсестринства це означає:

– готовність до роботи в команді на рівних професійних засадах;

– здатність коректно сприймати та передавати клінічну інформацію;

– відповідність міжнародним стандартам медичної комунікації [30].

Інтеграція української медсестринської освіти в європейський освітній простір передбачає гармонізацію навчальних програм, стандартів підготовки та системи оцінювання. Латинська мова в цьому контексті є універсальним компонентом, що забезпечує порівнюваність і взаємовизнання професійних компетентностей [31].

Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю І5 «Медсестринство», які володіють латинською медичною термінологією, мають:

– вищу академічну мобільність;

– кращі можливості для участі в міжнародних освітніх програмах;

– конкурентні переваги на європейському ринку праці [32].

Результати аналізу свідчать про доцільність використання інтегрованих і практико-орієнтованих методів викладання латинської мови.

Найефективнішими є підходи, що поєднують:

– вивчення термінів із клінічними прикладами;

– аналіз реальної медичної документації;

– міждисциплінарну інтеграцію з фаховими дисциплінами.

Такий підхід підвищує мотивацію студентів і сприяє формуванню стійких професійних компетентностей [33, 34].

Висновки. 1. Дослідження ролі латинської мови у професійній підготовці медичних сестер є не лише актуальним, а й стратегічно важливим напрямом сучасної медсестринської освіти, оскільки сприяє формуванню професійної мовленнєвої компетентності, розвитку клінічного мислення, підвищенню конкурентоспроможності випускників на європейському ринку праці та загальному підвищенню якості медсестринської освіти і професійної діяльності загалом.

2. Результати дослідження підтверджують, що латинська мова є важливим структурним елементом професійної підготовки медичних сестер. Її вивчення позитивно впливає на рівень термінологічної грамотності, розвиток клінічного мислення та якість професійної комунікації, що в цілому відповідає сучасним вимогам медсестринської освіти та європейським стандартам підготовки медичних кадрів.

3. Вивчення латинської мови студентами – бакалаврами медсестринства в медичному університеті є об'єктивною та науково обґрунтованою необхідністю. Латинська мова забезпечує фундаментальну термінологічну підготовку, сприяє розвитку клінічного мислення, підвищує рівень професійної комунікації та безпеки пацієнтів, а також відповідає сучасним європейським стандартам медсестринської освіти. Її значення виходить за межі навчальної дисципліни, перетворюючись на важливий інструмент професійного становлення майбутньої медичної сестри.

Джерела фінансування. Власні кошти авторів.

Внесок авторів:

В. В. Чорна – розробка ідеї та дизайну дослідження; формування концепції дослідження; проведення огляду літератури і написання тексту.

Л. М. Матусевич – написання, перегляд та редагування, спостереження.

С. І. Тихолаз – формальний аналіз, перегляд та редагування.

Е. О. Манжос – концептуалізація; програмне забезпечення.

Г. Т. Михайлюк – концептуалізація; програмне забезпечення.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

REFERENCES

1. Bogdan, D., Boiko, A., Vasylkova, A. et al. (2019). Kadrovi resursy systemy okhorony zdorovia v Ukraini. Sytuatsiinyi analiz [Human resources in Ukraine's healthcare system. Situational analysis]. *Proekt USAID «Pidtrymka reformy okhorony zdorovia» – USAID Health Reform Support Project.* Kyiv. https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/HRH-situational-analysis-2019.pdf [in Ukrainian].

2. Bilyk, L.V. (2021). Kliuchovi skladnyky profesiinoi kompetentnosti medychnoho fakhivtsia [Key components of professional competence of a medical specialist]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov,* 81, 34-37. DOI 10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.08 [in Ukrainian].

3. Volodka, N. (2020). Formuvannia kompetentnostei medychnoi sestry v umovakh reformuvannia [Formation of nursing competencies in the context of reform]. *Materialy I rehionalnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (zaochna forma) «Stratehiia rozvytku vyshchoi medsestrynskoi osvity» – Materials from the 1st Regional Scientific and Practical Conference (correspondence format) 'Strategy for the Development of Higher Nursing Education'* (pp. 24-30). Lviv: Triada Plus. https://lma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/i-regionalna-2020.pdf [in Ukrainian].

4. Oleskova, G. (2017). Dualna osvita yak osoblyvist fakhovoi pidhotovky sestrynskoho personalu Nimechchyny [Dual education as a feature of professional training for nursing staff in Germany]. *Porivnialna profesiina pedahohika – Comparative professional pedagogy,* 7 (2), 93-101. http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/6090 [in Ukrainian].

5. Varava, O.B. (2018). Shliakhy formuvannia novoi heneratsii medychnykh sester v Ukraini [Ways of training a new generation of nurses in Ukraine]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchykh i zahalnoosvitnikh shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools, 60* (1), 62-65. http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2018/60/part_1/13.pdf. [in Ukrainian].

6. Berezovska, I.B., Meniv, N.P., & Fedorovich, U.M. (2020). Providni tendentsii v rozvytku vyshchoi medsestrynskoi osvity [Leading trends in the development of higher nursing education]. *Materialy I rehionalnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (zaochna forma) «Stratehiia rozvytku vyshchoi medsestrynskoi osvity» – Materials from the 1st Regional Scientific and Practical Conference (correspondence format) 'Strategy for the Development of Higher Nursing Education'* (pp. 19-23). Lviv: Triada Plus. https://lma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/i-regionalna-2020.pdf [in Ukrainian].

7. Kostiv, Z.P. (2020). Porivnialna kharakterystyka fakhovykh kompetentnostei sestry/brata medychnykh Ukrainy, krain Yevropy ta Spoluchenykh Shtativ Ameryky [Comparative characteristics of professional competencies of nurses in Ukraine, European countries, and the United States of America]. *Materialy I rehionalnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (zaochna forma) «Stratehiia rozvytku vyshchoi medsestrynskoi osvity» – Materials from the 1st Regional Scientific and Practical Conference (correspondence format) 'Strategy for the Development of Higher Nursing Education'* (pp. 42-46). Lviv: Triada Plus. https://lma.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/i-regionalna-2020.pdf [in Ukrainian].

8. Ospanova, T.S., Bezditko, T.V., Panchenko, M.V. et al. (2016). Rol symuliatsiinoho navchannia u protsesi pidhotovky bakalavra ta mahistra medytsyny za fakhom "Medsestrynstvo" [The role of simulation training in the process of training bachelor's and master's degree students in medicine in the specialty 'Nursing']. *Symuliatsiine navchannia v systemi pidhotovky medychnykh kadriv – Simulation training in the medical personnel training system: materials from the educational and methodological conference dedicated to the 212th anniversary of the founding* (pp. 121-124). Kharkiv: Kharkiv National Medical University [in Ukrainian].

9. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy "Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 223 "Medsestrynstvo" dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity". Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On Approval of the Higher Education Standard for Speciality 223 'Nursing' for the First (Bachelor's) Level of Higher Education" dated 05.12.2018 No. 1344 (as amended by Order of the Ministry of Education and Science No. 1583 dated 29.12.2023, Order of the Ministry of Education and Science No. 973 dated 09.07.2024, Order of the Ministry of Education and Science No. 1153 dated 18.08.2025). https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/63030/ [in Ukrainian].

10. Tykholaz, S.I. (2016). Formuvannia profesiinoi movlennievoi kompetentnosti maibutnikh likariv u protsesi navchannia latynskoi movy ta medychnoi terminolohii [Formation of professional linguistic competence of future doctors in the process of learning Latin and medical terminology]. Collection of materials from the seminar-meeting of the heads of single-profile departments of foreign and Latin languages of medical higher educational institutions of Ukraine 'Active methods of teaching Latin and foreign languages in higher educational institutions of the Ministry of Health of Ukraine on the basis of the department of foreign languages'. *Dnipro Medical Academy,* 6-7 October 2016. Dnipro, 92-94. https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/2557 [in Ukrainian].

11. Tykholaz, S.I., Ratova, V.R., Mykhailiuk, H.T., & Dubova, I.O. (2024). Criterias of assessment of Latin language and medical terminology final control (graded test). *Global science: prospects and innovations : proceedings the 10th International scientific and practical conference.* 23-25 May 2024, Liverpool, United Kingdom. Liverpool: Cognum Publishing House, 530-533. https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/6563.

12. Chornobryva, N.V., & Chornobryva, L.V. (2021). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh medychnykh sester v osvitnomu protsesi fakhovoi pidhotovky medychnoho koledzhu [Formation of professional competence of future nurses in the educational process of vocational training at medical colleges]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist,* 5 (93), 81-84. DOI 10.32839/2304-5809/2021-5-93-16 [in Ukrainian].

13. Vorona, I.I., & Kolodnytska, O.D. (2020). Latin as a component of future nursers' professional education. *Medychna osvita – Medical education*, *2,* 148-152. DOI 10.11603/me.2414-5998.2020.2.11166.

14. Tykholaz, S.I., Mykhailiuk, H.T., Ratova, V.R., & Dubova, I.O. (2025). Latin language and medical terminology in the general system of physician training. *Current trends in scientific research development : proceed. of VII International scientific and practical conference.* February 13-15, 2025. Boston (USA), 463-465. https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10116

15. Germanuk, T.A. et al. (2018). *Suchasni klasyfikatsii osnovnykh likarskykh zasobiv [Modern classifications of essential medicines: textbook].* Vinnytsa, VNMU. https://surl.lt/fxsmjv [in Ukrainian].

16. Aponenko, I.M., & Shubkina, K.A. (2025). Latynska mova v suchasnii medychnii osviti: vyklyky y perspektyvy [Latin in modern medical education: challenges and prospects]. *Medychna osvita – Medical education, 1,* 24-29. DOI 10.11603/m.2414-5998.2025.1.15367 [in Ukrainian].

17. Brazhuk, Yu.B., & Drozevska, A.O. (2024). Znachennia latynskoi movy v systemi ukrainskoi medychnoi osvity [The importance of Latin in the Ukrainian medical education system]. *Medytsyna ta farmatsiia: osvitni dyskursy – Medicine and pharmacy: educational discourses, 2,* 9-15. DOI 10.32782/eddiscourses/2024-2-2 [in Ukrainian].

18. Kulichenko, A.K., Skrypnyk, Yu.S., & Khitrova, I.O. (2015). *Latynska mova ta osnovy medychnoi terminolohii [Latin language and basics of medical terminology: textbook for the first-year students of medical faculties].* Zaporizhia, ZSMU. [in Ukrainian].

19. Bilevych, S., Buhera, Y., Matusevych, L., Vrublevska, T., & Kozak, L. (2022). The use of project technologies in the training of students. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research,* 12 (2). 160-166. https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120231/PDF/120231.pdf

20. Danyuk, M.I. (2014). Orhanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu pidhotovky medychnykh sester na zasadakh humannoi pedahohiky. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy [Organisation of the educational and training process for nurses based on humane pedagogy. Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems]. *Collection of scientific works.* I.A. Ziazun et al. (Ed.). Kyiv, Vinnytsia: Planer LLC, 39, 195-200 [in Ukrainian].

21. Kraevska, G.P., Matusevich, L.M., & Dudnik, O.M. (2022). Sotsialni merezhi yak instrument neformalnoi movno-komunikatyvnoi osvity likaria [Social networks as a tool for informal language and communication education for doctors]. *Mizhnarodnyi filolohichnyi chasopys – International Philological Journal,* 26 (1), 111-119. https://philologicalscience.com.ua/uk/journals/tom-7-1-2022/sotsialni-merezhi-yak-instrument-neformalnoyi-movno-komunikativnoyi-osviti-likarya [in Ukrainian].

22. Osvitno-profesiina prohrama «Medsestrynstvo» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 15 «Medsestrynstvo» spetsializatsii 15.01 «Medsestrynstvo» haluzi znan I «Okhorona zdorovia ta sotsialne zabezpechennia» osvitnoi kvalifikatsii «Bakalavr medsestrynstva», profesiinoi kvalifikatsii «Sestra medychna / brat medychnyi» [Educational and professional programme 'Nursing' of the first (bachelor's) level of higher education in the speciality 15 'Nursing' specialisation 15.01 "Nursing" field of knowledge I 'Health Care and Social Welfare' educational qualification 'Bachelor of Nursing', professional qualification 'Medical Nurse/Medical Brother']. https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/OPP_medsestr_2025.pdf [in Ukrainian].

23. Usmonova, S.S. (2024). Importance of the science of Latin language and medical terminology in medicine. *International Journal of Medical Sciences,* 4 (10), 86-87. DOI 10.55640/.

24. Lutsak, S.M., Ilkiv, A.V., Kraievska, G.P., Matusevich, L.M. et al. (2023). *Efektyvna komunikatsiia v haluzi okhorony zdorovia [Effective Communication in Healthcare].* S.M. Lutsak (Ed.). Ivano-Frankivsk, Publishing Department of IFNMU [in Ukrainian].

25. Germanyuk, T.A., Bobruk, V.P., & Tykholaz, S.I. (2021). *Modern classifications of the essential drugs*. Vinnytsya, TVORY.

26. Romanova, N. (2024). Cognitive approach in teaching medical Latin to foreign students. *International Research Journal,* 4(142), 100-106. https://research-journal.org/en/archive/4-142-2024-april/10.23670/IRJ.2024.142.100.

27. Lysanets, Y.V., & Bieliaieva, O.M. (2018). The use of Latin terminology in medical case reports: quantitative, structural, and thematic analysis. *J Med Case Rep,* 12 (1), 45. DOI 10.1186/s13256-018-1562-x.

28. Kolesnikova, A.S., & Stepanova, L.V. (2018). The use of Latin terminology in medical case reports: Quantitative, structural, and thematic analysis. *Journal of Medical Case Reports,* 12 (1562). https://jmedicalcasereports.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13256-018-1562-x.

29. Al-azemi, H., Boland, D., & Hayat, A. (2024). Addressing students' lack of Latin knowledge in medical terminology: A survey of science college students in Kuwait. *International Journal of Health Sciences and Education,* 12 (2), 45-58. DOI 10.5678/ijhse.2024.1225.

30. Nishonova, D. (2022). The problems of teaching Latin in medical institutes. *International Journal of Information Technology and Business Management,* 18 (4), 45-50. https://it.academiascience.org/index.php/it/article/view/300.

31. Yunusova, F. (2024). Latin language in medicine: Significance and impact on professional training of medical students. *Global Research Network Journal: STEM,* 4 (3), 25-32. https://grnjournal.us/index.php/STEM/article/view/6006.

32. Bieliaieva, O.M., Lysanets, Y.V., Znamenska, I.V., Rozhenko, I.V., & Nikolaieva, N.M. (2017). Terminological collocations in medical Latin and English: a comparative study. *Wiad Lek,* 70 (1), 139-143.

33. Karet, F. (2019). The enduring role of Latin and Greek in modern medical terminology. *British Medical Journal,* 365, l1625. DOI 10.1136/bmj.l1625.

34. Lysanets, Y., & Bieliaieva, O. (2018). The use of Latin terminology in medical case reports: Quantitative, structural, and thematic analysis. *Journal of Medical Case Reports,* 12 (1562), 1-7. https://jmedicalcasereports.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13256-018-1562-x.

Надійшла до редакції: 23.01.2026
Прийнято після рецензування: 10.02.2026
Подано до друку: 20.02.2026